

Олег Новохацький: „Моя художниця зробить ляльку і зі старої сукні“ - „Молода Галичина“, 20 серпня

20 Серпня 2004, 11:30 | (<https://portal.lviv.ua/uncategorized/2004/08/20/113036#comments>)

Театр-студію естрадних мініатюр „І люди, і ляльки“ діти люблять більше, ніж дорослі. Своїми враженнями від вистав юні глядачі насамперед діляться з акторами. А окремі з них навіть приносять книжки і просять поставити конкретну казочку. Так із-під пера директора та художнього керівника театру „І люди, і ляльки“ Олега Новохацького „вийшла“ п'єса „Чорна кави“, яка наразі у виставу ще не трансформувалася. Про ляльковий театр і головних його акторів – ляльок – наша нинішня розмова з паном Новохацьким.

Кінематограф запозичує у театру

– Якось ви сказали, що ляльковий театр дає можливість поєднувати естраду і цирк, готичний театр і драму, трагедію, феєрію і фарс. А якого жанру більше у вашому житті?

– Фарсу і комедії в моєму житті точно немає. Усе майже буденно. У нашому театрі надзвичайно важко працювати на високому рівні: сцена дуже маленька, машинерії нема, а вистави треба робити такі, щоб відповідали сучасності і щоб глядач отримував від них задоволення, був зацікавлений. А вже нинішні діти дивляться по телебаченню високоякісні мультики, а українські дитячі театри показують вистави на тому ж рівні, як колись давно. Тому виставу „Горіхова гілочка“ я намагався зробити такою, щоб вона хоча б у деяких моментах відповідала вимогам сучасних дітей. Для цього я знайшов дуже цікаву румунську казочку Келен Грун і зробив з неї виставу, де є трохи страхіть. Її персонажі – велика Чаклунка, Дракон, Карлик, Велетень – велика жива людина. Завдяки такому поєднанню вистава дуже цікава.

– Який режисерський домисел присутній у персонажах цієї вистави?

– Автором ці персонажі запропоновані в одному плані, а в нас вони трохи інші. Скажімо, у Келен Грун це просто Відьма, а в нас вона Чаклунка, яка, можливо, ще й до дракули жила. Бо показано давні часи зі старовинним замком, який є на сцені. У неї розбещена донечка. У цій виставі є і дитячий світ, і світ любові, і світ жахів, і боротьби за все те краще, що людей хвилює і приваблює. Тому я дещо в авторському творі змінив.

– А чи запозичуєте образи або характери для своїх лялькових героїв із сучасного кінематографа?

– Гадаю, швидше за все кінематограф запозичує в театру. Який мультик не візьміть, крім американських, кожен із них іде з фольклору, з народних казок, які ми вже багато разів передивилися в ляльковому театрі й добре знаємо. А для юних це, можливо, відкриття. А якщо бути відвертим до кінця, то „Горіхова гілочка“ зроблена під враженнями від кінофільмів „Дракула“, „Серце Дракона“ та ін. Я переніс у „Горіхову гілочку“ атмосферу з тих фільмів. Тому що мені хотілося зробити таку виставу, яка була б цікавою дітям, і щоб вони не казали, мовляв, у кіно краще. Між іншим, дорослі сприймають цю виставу з не меншою цікавістю, ніж їхні діти. А не в кожному театрі таке можливе. Якщо вистава зроблена гарно в театральному плані, то вона цікава і дітям, і дорослим. Є у нас і вистави, які навіть тематично розраховані на дітей та батьків, наприклад, „Мій золотий синочок“.

Найдороща – Цу із „Журавлиного пір'я“

– Як довго живе одна лялька? І чи можливо, щоб один ляльковий персонаж грав у різних виставах?

– Лялька живе стільки, скільки живе вистава. У нас є дуже старі вистави, які грають у нашому театрі вже 15 сезонів, тобто всі роки існування театру. І ляльки в цих виставах також живуть 15 сезонів. А є вистави, які ми не граємо тому, що окремі наші актори полишили театр. Але ляльки зберігаємо, і я маю надію, що, можливо, колись з іншими акторами зуміємо ці вистави відродити. Проте ніколи не було такого, щоб та чи інша лялька перейшла в іншу виставу. Коли створюєш ляльку, мусиш вирішити: який образ вона гратиме, що ти хочеш від неї. І вона повинна відповідати поставленому завданню. Над нею працює і художник, й актор. Узагалі я сприймаю свій театр не як ляльковий. Для мене „ляльковий“ – це жанр театру, а головними для мене в театрі є актори, художник, режисер. А лялька – як засіб для виразності. Тому, якщо вона зроблена з конкретним характером і завданнями, котрі відповідають потребам саме тієї вистави, навряд чи ця лялька відповідатиме вимогам іншої вистави.

– Скільки людей працює над створенням образу однієї ляльки і скільки це коштує?

– Сума абсолютно різна, залежно – яка лялька. Навіть у середньому важко сказати, тому що театр працює на самоокупності. Мій художник Олена Городецька – це поєднання і художника, і кравчині, і скульптора-бутафора. І все – за одну платню. Іноді їй допомагає син, іноді актори, іноді я можу допомогти вирішити якесь питання. Але коли чогось не вистачає, вона може взяти свою стару сукню чи тканину з дому, порізати і зробити ляльку.

Є у нас лялька Цу з вистави „Журавлине пір'я“, яка нашому театру дуже дорого обійшлася, бо руки для неї ми замовляли скульпторові, обличчя зроблено з воску, кімоно вишите вручну. А, наприклад, на одного Дракона з „Горіхової гілочки“ пішло півтора метра тканини, і півметра на Дракона дублера. Тканина вартістю 70 грн. І очі зі страз, кожне – по 30 грн. Окрім того, ще крила з іншого матеріалу. І це все, не враховуючи роботи. Проте може бути й так, що лялька нічого не коштуватиме нам, окрім роботи.

– Яка лялька, зі створених у вашому театрі, найулюбленіша?

– Мені дуже подобається Цу із „Журавлиного пір'я“, люблю також ляльки з вистави „У зайчатка була хатка“. Там вони настільки маленькі, що їх майже непомітно. Актори в руках тримають манюсінки, проте дуже виразні ляльки. Що говорити, якщо діти ходять по вісім разів на цю виставу. Починається вистава: актори говорять на сцені, а глядачі те саме в залі. Уже напам'ять знають, але вимагають у батьків, щоб ще і ще раз прийти сюди. І це додає нам натхнення.

Повернення до грецької міфології

– А як виникла ваша любов до ляльок?

– Не знаю, як вона виникла. У мене все життя була любов до театру. Ще в дитинстві я займався театром: влаштовував із сусідськими дітьми вистави. Дітей-акторів було багато, та доти, доки не починалася бійка – кому і що грати. А потім хтось уже й не приходив. Бо театр – це така справа: завжди, коли актор виходить на кон, він мусить бути найкращим. І кожен вважає, що він може бути найкращим... Але то вже зовсім інша тема.

Колись у Львові був дуже цікавий Театр ляльок, того періоду, коли ним керував Міцкевич. Він вважався тоді найкращим не лише у Львові чи в Україні, а й на теренах всього колишнього Союзу. Я тоді був малим і ходив на всі його вистави. Згодом, попрацювавши актором у колишньому ТЮЗі й актором та помічником режисера в Театрі ляльок, вирішив, що в нинішній час суто лялькова вистава була б, мабуть, не дуже цікавою для глядача. Треба створювати якесь дійство, що відповідало б сучасним вимогам. А органічне поєднання ляльки з актором, коли це сприймається як образ актора з лялькою, який не заважає, дає надзвичайні можливості. Тому народився наш театр „І люди, і ляльки“, в якому я завжди шукаю можливості такого поєднання. Коли

живий актор заважає, акцент робиться на ляльку, а коли лялька щось не може зробити, на допомогу приходять актор. Треба багато часу на те, аби лялька стала продовженням твого бачення, твого тіла, руки, відчуття. І коли це вдається – приходять успіх.

– Яку свою найбільшу фантазію ви ще не втілили на сцені театру?

– Я б хотів поставити щось із грецької міфології для дітей середнього віку. І провести паралель між тодішнім часом і теперішнім. Бо почуття, людські цінності, відданість, жертвність були тоді і є тепер. Вони залишаються незмінними.

– Чи сняться вам ляльки?

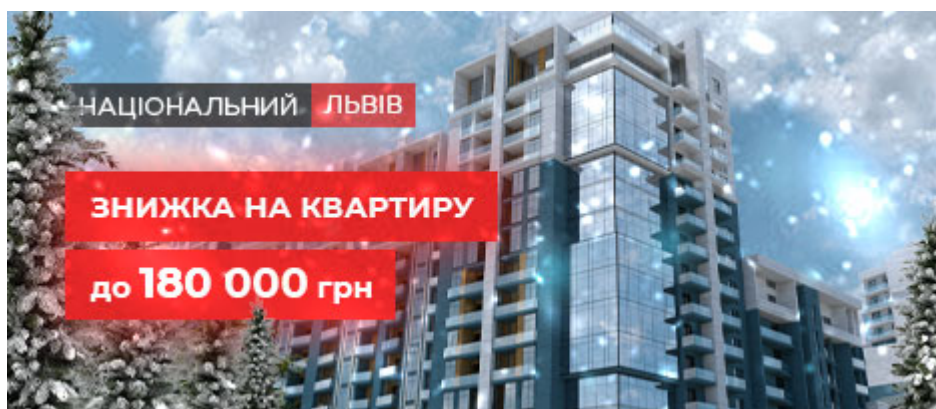
– Мені сниться театр. Іноді сниться якась діра, глядачі в залі, завіса не піднімається, а потім якась рура розхитується на мотузці на сцені – і бачиш: йде сніг, світло падає на сцену, щось жахає... А потім прокидаюся і розумію, що нічого цього немає. А іноді сниться, що немає приміщення і ми працюємо в якомусь кінотеатрі, де на стінах висять афіші. Спочатку немає глядачів, потім вони з'являються – і все закінчується так тихо-тихо...

Довідка „МГ“

Олег Новохацький закінчив Дніпропетровське театральне училище. На вищих режисерських курсах у Москві стажувався в майстерні Сергія Образцова. Лауреат премії „Експеримент“. Нині – директор та художній керівник створеного ним театру-студії естрадних мініатюр „І люди, і ляльки“, де працює 9 акторів. Театр ставить вистави не лише українських, а й чеських, румунських, польських, японських авторів. „І люди, і ляльки“ неодноразово брали участь у багатьох фестивалях в Україні та за кордоном.

Олег Максимович мріє відродити в своєму театрі виставу „Журавлине пір'я“ і поновити „Марусю Богуславку“. Вважає, що український ляльковий театр добріший від європейського, тому що духовний. Читає і пише багато казок. Чужі п'єси переробляє так, щоб у них виникали поєднання з живим театром і чудеса.

Розмову вела Леся ОЛЕНДІЙ

by **mgid** <https://widgets.mgid.com/uk/>

utm_source=portal.lviv.ua&utm_medium=referral&utm_campaign=widgets&utm_content=1025572)